

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 20 mars 1924 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om årligt understöd åt arbetaren vid riksbankens sedeltryckeri K. F. Brodd.

I en till bankoutskottet avlåten, den 17 sistlidna januari dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksbanken hemställt, att utskottet ville hos riksdagen utverka ett årligt understöd åt arbetaren vid riksbankens sedeltryckeri *Karl Fredrik Brodd*, och hava fullmäktige i sådant avseende anfört följande:

»I en den 29 december 1923 dagtecknad promemoria angående arbetaren vid riksbankens sedeltryckeri *Karl Fredrik Brodd* har föreståndaren för sedeltryckeriet anhållit, att *Brodd*, som numera vore oförmögen till arbete, måtte från och med innevarande år få från sedeltryckeriet uppbära ett årligt understöd av 1,500 kronor.

Såsom av ovannämnda p. m. och erhållet prästbetyg framgår, är *Brodd* född den 3 september 1848 och alltså nu över 75 år gammal. Han antogs år 1889 vid 41 års ålder till arbetare å sedeltryckeriet av dåvarande entreprenören av tryckeriet *Jacob Bagge* och har *Brodds* huvudsakliga arbete bestått i skötseln av tvättningen av dukarna till sedelpressarna samt av sedelförstörringsmaskinerna.

Under sin första arbetstid uppbär *Brodd* en veckolön av 16 kronor, vilken så småningom höjdes till 20 kronor, och bibehölls han vid denna avlöning minst ett tjugotal år. Jämte veckolön åtnjuter *Brodd*, liksom den övriga arbetspersonalen, förmånen av hyreshjälp, fria skatter och läkarvård.

Brodd är sedan april månad 1923 sjukanmäld och uppbär sedan dess $\frac{2}{3}$ av veckolönen, uppgående till 44 kronor, tillika med ovannämnda särskilda förmåner.

Hans sammanlagda inkomster från sedeltryckeriet hava åren 1920—1923 utgjort i jämna tal resp. kronor 6,701, 6,564, 5,212 och 3,924.

Enligt infordrat läkarbetyg är *Brodd* för alltid oförmögen till arbete på grund av obotlig nervsjukdom och ålderdomssvaghet. Även *Brodds* hustru är sjuk. Hon har opererats för kräfta och lär mestadels vara sängliggande och oförmögen att sköta sitt hem. Makarna hava ett barn, som ännu är minderårigt, sonen *Karl Erik Gerhard*, född den 23 oktober 1909.

Såsom ovan nämnts, antogs *Brodd* år 1889 till arbetare vid sedeltryckeriet, och har han således, om än icke direkt från längre tid än år 1918 — då riksbanken övertog tryckeriet under egen drift — utfört arbete för riksbankens räkning över 34 år. Då avlöningen från tryckeriet för *Brodd* upphör, har han ingen annan inkomst för sin egen och familjens försörjning än en obetydlig livränta från ränte- och kapitalförsäkringsanstalten på omkring 110 kronor, vilket belopp

måste anses vara otillräckligt. Från pensionsfonden äger Brodd, enligt inhämtade upplysningar, icke uppbära någon pension.

Men hänsyn till den långa tid Brodd sålunda utfört arbete för riksbankens räkning, anse fullmäktige billigheten bjuda, att, då han på grund av sjukdom icke längre förmår sköta sin syssla, honom beredes något understöd från bankens sida under hans återstående livstid och synes detta lämpligen böra bestämmas till sådant belopp, att detsamma jämte vad han uppbär från ränte- och kapitalförsäkringsanstalten uppgår till 1,200 kronor.

Fullmäktige få alltså hemställa, att bankoutskottet ville hos riksdagen utverka ett årligt understöd till nyssnämnda belopp att utgå av bankens medel från och med den dag Brodd lämnar sin ifrågavarande anställning.»

Utskottet.

Såsom av utredningen i ärendet framgår, antogs Brodd, vilken är född den 3 september 1848 och alltså uppnått en ålder av 75 år, vid 41 års ålder till arbetare vid riksbankens sedeltryckeri av dåvarande entreprenören vid tryckeriet. Han har således, om än icke direkt längre tid än från år 1918, då riksbanken under egen drift övertog tryckeriet, utfört arbete för riksbankens räkning under mera än 34 år. Ehuru riksbanken icke åtagit sig någon förpliktelse med avseende å familjepensionering av arbetspersonalen vid tryckeriet, har riksdagen likväl vid två särskilda tillfällen på framställning av fullmäktige beviljat pensioner åt efterlevande efter avlidna arbetare vid tryckeriet, varvid framhållits, att hänsyn syntes böra tagas till den tid vederbörande utfört arbete för riksbankens räkning, även om de icke hela denna tid direkt tillhört riksbankens arbetspersonal.

Jämväl Brodd har, såsom redan nämnts, under en avsevärt lång tid utfört arbete för riksbankens räkning och vill det synas utskottet billigt, att, då han nu på grund av ålder och sjukdom icke längre förmår fullgöra sin syssla, av riksbankens medel beredes honom något årligt understöd under hans återstående livstid. Fullmäktige hava i detta avseende föreslagit ett belopp av 1,200 kronor, däri dock inräknat vad han äger uppbära från ränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Stockholm eller omkring 110 kronor, vilket understöd skulle utgå från och med den dag Brodd lämnar sin ifrågavarande anställning vid sedeltryckeriet. Vad det nyssnämnda livräntebeloppet angår, har utskottet inhämtat, att under en lång följd av år för beredande av livränta åt tryckeripersonalen från och med det år vederbörande fyllde 56 år tryckeriet till ränte- och kapitalförsäkringsanstalten för varje person från och med det år, under vilket han fyllt 20 år till och med det år, under vilket han uppnått 55 levnadsår, inbetalt viss årlig avgift, vartill personalen själv bidragit med en tredjedel. Med dessa inbetalningar har den ifrågavarande livräntan beräknats komma att uppgå till omkring 1,000 kronor. Att Brodd äger uppbära endast omkring 110 kronor beror därpå, att han först vid 41 års ålder erhöll anställning vid tryckeriet. Då alltså med den ifrågavarande bestämmelsen om årlig inbetalning från början torde hava avsetts att bereda personalen en livränta till belopp av omkring 1,000 kronor, har utskottet ansett skäligt föreslå, att det årliga understödet

till Brodd bestämmes till nyssnämnda belopp, däri dock bör inräknas vad han äger uppbära från förenämnda försäkringsanstalt. I likhet med övriga personer, vilka erhålla pensioner eller understöd av riksbankens medel, torde även Brodd böra tillerkännas dyrtidstillägg å det årliga understöd, som han i händelse av bifall till framställningen skulle komma att uppbära från riksbanken. Där- emot synes något pensionstillägg icke böra ifrågakomma.

Understödet torde böra beviljas att utgå av riksbankens medel från och med den dag Brodd lämnar sin anställning vid tryckeriet.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken före- varande framställning, må medgiva, att arbetaren vid riks- bankens sedeltryckeri Karl Fredrik Brodd må från och med den dag han lämnar sin anställning därstädes under sin återstående livstid av riksbankens medel erhålla ett årligt understöd till sådant belopp, att detsamma jämte vad han äger uppbära från ränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Stockholm uppgår till ettusen kronor, dock utan rätt för honom att därå åtnjuta pensionstillägg.

Stockholm den 20 mars 1924.

På bankoutskottets vägnar:

K. J. GUSTAFSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Gustafsson, K. J. A., Lindley, Öhngren, Enhörning, Vindahl, Berge, Bodin* och *Östergren*;
av andra kammaren: herrar *Borggren, Bäcklund, Lovén, Ryberg, Kloo, Olsson* i Berg, *Lorichs* och *Jönsson* i Fridhill.
